

BESLUT

2021-04-26 Dnr: 21/00032

SAKEN

Stjärnorna på slottet, SVT1, 2021-01-02, kl. 20.00, program med kända personer som umgås på ett slott; fråga om mediets genomslagskraft

BESLUT

Programmet frias. Det strider inte mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

PROGRAMMET

Stjärnorna på slottet är en programserie där kända personer tillbringar några dygn tillsammans i ett slott. Programmet sänds i flera avsnitt där deltagarna får utforma ett avsnitt var utifrån sin personlighet och sina livs- och yrkeserfarenheter.

Det aktuella avsnittet var skådespelaren NN:s dag. Avsnittet inleddes med att deltagarna samlades i matsalen för att äta en gemensam frukost, som såg ut att bestå av ett glas juice och en kopp kaffe, varpå NN tände en cigarett. NN förklarade för de andra deltagarna att han hade för vana att alltid började dagen med en kopp kaffe och en cigarett, en vana några av deltagarna ifrågasatte. Efter att NN berättat för de andra om några händelser från hans unga år serverades en annan frukost till övriga deltagares stora lättnad. Under frukosten kom en ljudtekniker in i bild och flera gånger försökte rätta till NN:s mikrofon. NN tappade till slut tålamodet och slog ner ljudteknikern. De andra deltagarna reagerade med förskräckelse men blev snabbt varse om att slagsmålet var uppgjort och att ljudteknikern var en så kallad stuntman. NN hade bestämt att stuntmannen senare under dagen skulle leda en övning med de andra deltagarna i hur man utför stunts.

ANMÄLNINGARNA

Två anmälare är kritiska till att det förekom våld i programmet. En annan anmälare är kritisk till att NN utsatte de övriga i produktionen för passiv rökning. NN:s beteende föranledde ingen kommentar vare sig under eller efter programmet.

Tvärtom speglades beteendet att röka i sällskap med andra som maskulint, rebelliskt och äventyrligt.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television AB (SVT) anser att programmet överensstämmer med bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft och anför i huvudsak följande.

Den första säsongen av den välkända programserien *Stjärnorna på slottet* sändes redan år 2006. Varje avsnitt av serien börjar med att dagens stjärna bjuder in de övriga deltagarna till en frukostmeny som på något sätt speglar deras personlighet eller på något annat sätt säger något om stjärnans liv och vanor. Måltiderna i programmet ska helst fylla just den funktionen, berätta något om stjärnan och tillföra något i berättelsen om deras liv. NN önskade själv få ge en ärlig bild till de övriga stjärnorna av sin relation till begreppet frukost, han röker en cigarett och dricker en kopp kaffe varje dag. Det här är en typ av frukost som är välkänt ohälsosam och i allra högsta grad är otidsenlig. NN:s frukost gick därför inte okommenterat förbi av de andra deltagarna som tog tydligt avstånd ifrån den och cigarettrökning.

De förstod då att NN utsatt dem för ett spratt och att han lekt med machobilden av sig själv. NN fick de övriga deltagarna att först vara osäkra på om det bara skulle bjudas cigarett och kaffe men NN överraskade dem alla positivt när han släckte cigaretten och en mer hälsosam frukost bars in. SVT kan inte finna att NN:s frukostvanor med cigarett och kaffe förhärligades i programmet, tvärtom var det tydligt på alla sätt och vis att de övriga deltagarna rent ut sagt äcklades av dem.

Låtsasslagsmålet i slutet av frukosten var främst en introduktion till dagens aktivitet som handlade om att utföra stunts. Det är alltid under frukosten i *Stjärnorna på slottet* som en ledtråd till dagens aktivitet ska lämnas. Stunt är en aktivitet som är relevant för berättelsen om NN:s liv och skådespelarkarriär som innehållit mycket stunts i de roller han gjort. Han fick till exempel en roll i en James Bond-film tack vare att han är erkänt duktig på stunts. Att introduktionen innehöll en överraskning för övriga deltagare var en tydlig del av historien om NN:s rykte som hetlevrad och oförutsägbar. Ingen av de andra medverkande tog illa upp av momentet när det gick upp för dem att det var en spelad scen. De har heller inte i efterhand haft något emot att deras reaktioner var med i programmet.

SVT beklagar om några i publiken reagerat negativt på scenen, men anser inte att den strider mot bestämmelsen om mediets genomslagskraft. Det framkom snabbt att den ilska reaktionen och att den våldsamma scenen varit spelad och de båda inblandade klappade om varandra till alla andras stora lättnad. Omgivningens reaktioner markerade ett tydligt avståndstagande mot våld. Något blod förekom inte och det framkom tydligt att ingen tagit skada av scenen.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska ta hänsyn till televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (16 § i sändningstillståndet).

Bestämmelsen tillämpas bland annat vid bedömningen av program som behandlar droger. Den innebär enligt granskningsnämndens praxis ett krav på varsamhet vid speglingen av bruket av till exempel tobak. Bestämmelsen innebär vidare enligt nämndens praxis ett krav på återhållsamhet i fråga om våldsskildringar och våldsinslag som sänds på tider då barn kan antas ta del av programmen.

Nämnden tillämpar en strängare bedömning för program eller inslag som sänts före kl. 21.00 än för senare sändningar. Nämnden tar även hänsyn till programsammanhanget och om någon varning föregick sändningen.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden anser att programmet inte strider mot bestämmelsen televisionens särskilda genomslagskraft. I den bedömningen har nämnden beaktat att det snabbt framgick att slagsmålet var arrangerat och en stuntaktivitet som de andra deltagarna skulle få pröva på senare under dagen. Nämnden konstaterar vidare att rökandet som förekom inte framställdes som något positivt.

Vad en anmälare anfört om att NN utsatte de övriga i produktionen för passiv rökning innebär inte att programmet strider mot de bestämmelser som gäller för SVT:s programverksamhet.

Detta beslut har fattats av Ulrik von Essen, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt och Sofia Olsson Olsén efter föredragning av Rasmus Gedda.

På granskningsnämndens vägnar

Ulrik von Essen

Originalhandlingar med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.